

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Гайду Сергія Васильовича на тему:
«Політична функція держави
в умовах воєнного та поствоєнного становища»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право»**

Висновок підготовлений за результатами публічної презентації дисертації на тему «Політична функція держави в умовах воєнного та поствоєнного становища», виконаної здобувачем кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Гайду Сергієм Васильовичем на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право», що відбулася на засіданні Міжкафедрального наукового семінару юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 9 від 17 січня 2025 р.).

Науковий рівень дисертації відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Дисертація містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: обґрунтування нових науково-теоретичних положень щодо сутності політичної функції держави, особливостей її реалізації в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Актуальність теми та її зв'язок з науковою тематикою факультету.

Збройні конфлікти та їх наслідки істотно впливають на функціонування державних інститутів, реалізацію прав людини, а також на формування державної політики. Війна не лише створює виклики для існуючого правопорядку, але й вимагає перегляду та адаптації політичних і правових механізмів держави. Важливість вивчення функцій держави в умовах воєнного та післявоєнного часу зумовлена необхідністю пошуку ефективних підходів до забезпечення стабільності, правопорядку та захисту прав людини в умовах кризових ситуацій. Основним викликом для української держави стала необхідність узгодження дій та рішень, які сприяють реалізації всіх функцій держави, а також здатності уряду організувати оборону та забезпечити національну безпеку в сучасних умовах.

Отже, перед Україною виникла низка правових, політичних, економічних, соціальних та інших визначальних детермінант, що зумовили необхідність переосмислення та перетворення основних сфер і напрямів її діяльності, що призвело до всебічного вивчення більшості юридичних явищ та процесів. У правовій науці ці аспекти розкриваються за допомогою теорії функцій держави, яка дозволяє визначити пріоритетні напрями діяльності держави та визначити основні форми реалізації кожної конкретної функції держави через взаємодію інститутів державної влади. Вивчення трансформацій політичної функції держави під час та після воєнних подій дозволить розробити більш ефективні механізми реагування на виклики, що постають перед державою та суспільством.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження склали наукові розвідки українських та зарубіжних науковців – К. Амбос, В. В. Бабаніна, А. О. Барчук, О. В. Білоскурська, М. В. В'юник, Ю. В. Василенко, Л. М. Герасіна, О. О. Глущенко, М. І. Голінка, О. В. Горецький, Ю. В. Гоцуляк, Є. І. Грищенко, Д. Д. Гриньо, О. О. Дудоров, О. В. Когут, І. Коліушко, М. В. Корнієнко, У. І. Кузенко, С. О. Кузніченко, О. Кучів, Ю. Лісова, Н. Мамченко, С. М. Мельничук, О. О. Митрофанова, С. С. Мірошніченко, Р. О. Мовчан, Л. Р. Наливайко, П. В. Онопенко, Ю. В. Орлов, О. В. Павликівський, Н. М. Пархоменко, І. М. Проць, Р. І. Ротберг, В. Сердюк, Н. О. Симоненко, А. С. Славко, О. О. Тихомиров, М. І. Хавронюк, А. В. Юсов М. А. Ященко та ін.

Відтак тема дослідження є актуальною як в науковому, так і в практичному плані. Наукова, пізнавальна актуальність полягає в необхідності дослідження політичної функції держави в умовах війни та поствоєнного відновлення, оскільки в правовій та політичних науках не існує чітко окресленого сприйняття сутності даного феномену. В практичному плані актуальність обумовлена тим, що для розвитку держави, в тому числі, й української в умовах воєнного та післявоєнного періоду необхідним є розроблення дієвого механізму реконструкції основних сфер життєдіяльності та забезпечення ефективного функціонування державних інститутів. Отже, є підстави стверджувати достатню обґрунтованість обраної теми дослідження та потребу її розробки.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідної діяльності юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса в рамках тем «Правові механізми забезпечення, охорони і захисту прав людини» (ДР №0122U002369) та «Права людини в умовах

воєнного стану: реалізація, гарантії та захист» (ДР № 0124U004605), в межах яких дисертантом досліджені особливості здійснення політичної функції держави в умовах воєнного та поствоєнного становища.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше у вітчизняній правовій науці запропоновано вирішення науково-теоретичних та практичних проблем щодо сутності політичної функції держави, особливостей її реалізації в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Наукова новизна отриманих у дисертаційному дослідженні результатів конкретизується, зокрема в таких положеннях, висновках, пропозиціях.

Вперше:

запропоновано трактування змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану як сукупності заходів та напрямів діяльності державних органів, спрямованих на забезпечення сталого державно-політичного розвитку, національної безпеки, що характеризуються обмежувальними заходами, а також включають розробку, нормативне закріплення та реалізацію зовнішньої (особливе місце займає оборонна дипломатія, яка передбачає взаємодію з іншими державами та міжнародними організаціями для зміцнення обороноздатності та безпеки держави) та внутрішньої політики (підтримка політичної стабільності, планування та виконання заходів з відновлення країни після воєнних дій);

проаналізовано ефективність «безпекових» договорів (угод/меморандумів) та констатовано, що вони не містять конкретних заходів, обсягів допомоги тій чи іншій державі. У цих угодах у загальних рисах визначаються зобов'язання перед іншою державою щодо її незалежності, територіальної цілісності. Вживаються такі формулювання як «надання допомоги», «негайна допомога», «діяти проти спільних загроз». Усі договори містять положення щодо «проведення консультацій», оскільки консультації є невід'ємним елементом дипломатичної процедури. Є підстави констатувати про відсутність універсальної концепції забезпечення безпеки держави іншою державою або державами. У цьому процесі необхідно використовувати вузький підхід (двосторонній) у суб'єктному складі «безпекових» угод України з іншими державами, а також широкий підхід у регламентації напрямів співпраці між Україною та іншою державою із максимальною конкретизацією зобов'язань сторін. Варто приділяти особливу увагу понятійно-категоріальному апарату, який використовується в угоді та уникати використання формулювання «безпекові запевнення», яке не несе змістовного

навантаження щодо гарантування відповідних зобов'язань. Угоди мають ґрунтуватися на паритетних засадах.

доведено, що перехідне правосуддя, яке відіграє важливу роль у процесах відновлення після збройних конфліктів, забезпечуючи можливість для суспільств перейти до стану миру. Підхід до перехідного правосуддя в Україні включає різні механізми, що мають на меті забезпечення справедливості, примирення та відновлення. Доцільним є використання досвіду Колумбії, де для злочинців було створено спеціальні умови для амністії (залучення до відновлення об'єктів інфраструктури, замінюючи кримінальну відповідальність участю у відновленні того, що вони зруйнували). Амністія може бути застосована до осіб, які вчинили незначні правопорушення. Однак, якщо йдеться про тяжкі злочини, амністія не може бути розглянута як можливий варіант. Важливим є дослухатися до думки потерпілих осіб та створення спеціальних умов для розгляду таких випадків та прийняття рішень.

Удосконалено положення щодо:

особливостей реалізації політичної функції держави в умовах воєнного стану у сфері обмеження прав людини. Під час впровадження заходів обмежень держава через діяльність уповноважених органів має: обґрунтувати пропорційність між метою та заходами; дотримуватись принципу законності, правової визначеності (всі обмеження мають бути регульовані законом та реалізовані на підставі закону, бути доступними для розуміння); дотримуватись правила недопустимості спотворення права (впровадження обмежень прав людини не може скасувати правову державу, верховенство права, змінити політичний режим);

дослідження угод про співпрацю України з Великою Британією, Францією, Німеччиною, Данією, Нідерландами, Італією та Канадою, що дозволяє виявити як спільні риси позитивного характеру, наприклад, щодо деталізації дій партнерів у разі повторної війни з росією, так і негативного характеру, зокрема, відсутність ратифікації. Угоди з Великою Британією і Францією мають більше однакових формулювань порівняно з угодою з Німеччиною. У перших двох документах йдеться про безпекову підтримку, тоді як в угоді з Німеччиною йдеться про безпекові домовленості. В угодах з Данією, Італією та Канадою використовується термін «безпекові зобов'язання щодо України», а в угоді з Італією згадується «безпекова допомога». Безпекова «підтримка», «допомога», «зобов'язання», «домовленості» можуть

тракуватись як однакові за змістом, однак за різних умов зміст цих термінів може покладати різний ступінь гарантій;

доцільності створення Спеціального трибуналу як важливої новації перехідного правосуддя. Об'єктивність та легітимність вироків, забезпечена змішаним трибуналом, може стати ефективним рішенням забезпечення справедливості для правосуддя в різних юрисдикціях. Розглянуто моделі механізмів судового розгляду, які можна інтегрувати в національну судову систему України для забезпечення належного розгляду справ про міжнародні злочини для забезпечення верховенства права в воєнний та післявоєнний періоди: створення окремого механізму притягнення до відповідальності за міжнародні злочини шляхом створення Спеціалізованого суду; створення механізму притягнення до відповідальності за міжнародні злочини шляхом створення гібридного трибуналу. Визначено, що вдосконалення національної судової системи шляхом введення спеціалізації суддів передбачає введення спеціалізації суддів для розгляду міжнародних злочинів у кожному суді України. Ця модель має кілька переваг, включаючи відносну простоту та швидкість впровадження, відсутність необхідності в значних державних ресурсах і змінах до Конституції. Вона дозволяє судам загальної юрисдикції, розташованим ближче до потерпілих, свідків та обвинувачених, оперативніше розглядати справи. Проте існує ризик виникнення різної практики у місцевих судах;

доцільності створення Спеціалізованого суду для розгляду міжнародних злочинів, що може вирішити проблеми, пов'язаних з розумністю строків судового розгляду. Ця модель має такі переваги, як можливість залучення експертів з відповідних галузей права, забезпечення послідовності судової практики та формування суддівських колегій для ефективного розгляду справ. Проте вона потребує значних державних ресурсів та можливих конституційних змін. Гібридний трибунал поєднує національні та міжнародні елементи для розгляду міжнародних злочинів. Переваги цієї моделі включають залучення міжнародних експертів, підвищення компетенцій українських суддів та забезпечення незалежності та неупередженості судового розгляду. Проте вона також потребує змін до Конституції, наявності професійних судових перекладачів, а також додаткових фінансових витрат і можливих труднощів з фінансуванням. Обґрунтовано, що для воєнного періоду оптимальною є модель спеціалізації суддів у судах загальної юрисдикції, оскільки вона не потребує значних ресурсів і може бути швидко

впроваджена без змін до Конституції. Це дозволить оперативно розглядати справи, зберігаючи територіальну близькість судів до потерпілих та свідків. Для післявоєнного періоду доцільно розглянути створення Спеціалізованого суду або гібридного трибуналу. Спеціалізований суд забезпечить кваліфікований розгляд справ завдяки експертним знанням суддів та послідовності судової практики. Гібридний трибунал, хоч і вимагатиме конституційних змін і додаткових ресурсів, дозволить залучити міжнародних експертів та підвищити компетенції українських суддів, що сприятиме довірі до правосуддя на міжнародному рівні.

Дістали подальший розвиток положення щодо:

трансформації змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану, що дало можливість визначити особливості правотворчості в надзвичайних умовах та виокремити її ключові характеристики: розширення суб'єктного складу та повноважень у правотворчій діяльності; спрощення процедур правотворчості; тимчасовість дії нормативно-правових актів; обмеження прав та свобод. Виявлено ризики правотворчості в умовах воєнного стану для здійснення політичної функції держави: обмеження принципу верховенства права під час воєнного та повоєнного періоду, розширення владних повноважень виконавчої влади може виявитися не завжди ефективним, оскільки обмежується взаємодія з іншими гілками влади, інститутами громадянського суспільства;

формальної сторони реалізації політичної функції держави у законодавчих новелах та правозастосовчих проблемах, що переважно стосуються кримінально-правової сфери. Розглянуті проблеми, пов'язані з прийняттям законодавчих актів, спрямованих на протидію колабораціонізму. Аналіз судової практики застосування статей щодо державної зради, колабораційної діяльності свідчить про те, що в процесі мотивування своїх рішень суди часто обмежуються лише посиланням на посаду або діяльність обвинуваченого під час перебування на окупованій території, не звертаючи уваги на конкретні суспільно небезпечні наслідки та шкоду, яку завдали дії обвинувачених. Аналіз застосування судами частини 4 статті 111-1 та статті 111-2 КК України виявляє, що суди формально підходять до розгляду справ цієї категорії. Поза увагою залишаються умови окупації, в яких перебували обвинувачені, а також питання крайньої потреби і малозначності діяння. Суди часто не оцінюють зміст і характер діяльності обвинувачених, визнаючи їх

винними за формальними ознаками, що призводить до необґрунтованих засуджень;

воєнних викликів для належної реалізації політичної функції держави, що потребують переосмислення підходів до юридичної відповідальності, особливо принципу справедливості покарання. Практика показує, що часто особи отримують надмірно суворі або надмірно м'які вироки, які не є пропорційними тяжкості вчиненого діяння. Визначено, що судова практика непропорційного реагування на правопорушення небезпечна, оскільки зменшує довіру до правосуддя. Чинна стаття 111-1 КК та суміжні статті не враховують положень Конвенції «Про захист цивільного населення під час війни», яка закріплює гарантії прав цивільного населення в умовах окупації;

забезпечення справедливого правосуддя для реалізації політичної функції держави у частині відповідальності осіб, що перебувають на території країни-агресора. Визначено, що Кримінальний процесуальний кодекс України не передбачає можливості надсилання повідомлень і викликів через треті країни, електронну пошту або месенджери за відсутності поштового зв'язку між Україною та РФ. Тому порядок повідомлення підозрюваних і обвинувачених у заочних кримінальних провадженнях варто вдосконалити. Слід передбачити надсилання повідомлень через електронну пошту, месенджери, поштові установи третіх країн.

Метою дослідження є обґрунтування нових науково-теоретичних та прикладних положень щодо сутності політичної функції держави, особливостей її реалізації в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в роботі обґрунтовано нові науково-теоретичні та прикладні положення щодо сутності політичної функції держави, особливостей її реалізації в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Серед нових результатів можна виокремити такі найбільш істотні:

- проаналізовані основні методологічні підходи до розуміння політичної функції держави;
- досліджено трансформацію змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану;
- встановлено особливості реалізації політичної функції держави під час воєнного стану у сфері обмеження прав людини;
- акцентовано увагу на нормотворчих та правозастосовних викликах реалізації політичної функції держави в умовах воєнного стану;

- визначено тенденції та напрямки формування державної політики в післявоєнний період;
- проаналізовано шляхи інституційних удосконалень у сфері захисту прав людини в перехідний післявоєнний період, особливості та механізми захисту прав людини в післявоєнний період.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що аналіз, висновки, положення, дають можливість по-новому розглядати зміст політичної функції держави, особливо визначення перспективних напрямків внутрішньої та зовнішньої політики України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Положення та результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у науковій діяльності та в навчальному процесі у закладах вищої освіти при підготовці загальних та спеціальних курсів для здобувачів та аспірантів спеціальності 081 «Право», в процесі консультування структур, які забезпечують політичне та державне управління тощо. Отримані результати аргументовані для використання в законотворчій та правозастосовній практиці в умовах воєнного та повоєнного стану.

Окремі положення дисертаційного дослідження впроваджені: у навчальний процес при викладанні дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Міжнародний захист прав людини» (Додаток А); у правопросвітницьку діяльність ГО «Європейський альянс великих можливостей» під час проведення тренінгів та воркшопів на відповідну тематику (Додаток Б).

Результати дослідження доповідались та обговорювались на: XII Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (02 грудня 2022 р., м. Вінниця); Міжнародній науковій конференції «Європейський потенціал розвитку юридичної науки, законодавства і правозастосовної практики» (02-03 серпня 2023 р., м. Вроцлавек, Республіка Польща); Міжнародній науково-практичній конференції «Національна безпека України в умовах сучасних викликів» (22 серпня 2023 р., м. Чернігів); науково-практичній конференції «Сталий розвиток держави і права в умовах глобалізаційних процесів» (15-16 вересня 2023 р., м. Хмельницький); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції юридичного та історичного спрямування «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (18-19 вересня 2023 р., м. Тернопіль, Україна; м. Ополе, Республіка Польща); XI Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-

політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України» (25 вересня 2023 р., м. Вінниця); XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики» (21 грудня 2023 р., м. Миколаїв); Міжнародній науково-практичній конференції «Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку» (10–11 жовтня 2024 р., м. Вінниця).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертаційній роботі. Дисертаційне дослідження виконане із використанням загальнонаукових та спеціальних методів. Застосування діалектичного методу дозволило детально розглянути природу та суть політичної функції держави (п.п. 1.1, 1.2, 2.1 і 3.2). Системний аналіз дозволив визначити роль та місце держави як політичного інституту та з'ясувати особливості реалізації політичної функції в умовах воєнного та післявоєнного стану. Метод класифікації був застосований для систематизації теоретичних та концептуальних ідей, які лежать в основі дослідження, а також для виявлення особливостей різних форм політичної функції держави в умовах воєнного стану (п.п. 1.2, 2.1). Завдяки герменевтичному методу було проведено аналіз юридичних норм, які регулюють відносини у сфері здійснення політичної функції держави в умовах воєнного стану (п.п. 2.1, 2.2, 3.1, 3.2). Формально-юридичний метод дозволив інтерпретувати досліджувані правові явища і процеси, пов'язані з дослідженням політичної функції держави та її трансформацією в умовах воєнного стану (п.п. 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.2). Аксиологічний підхід сприяв визначенню політичної функції держави як основи для формування внутрішньої та зовнішньої політики в умовах воєнного та поствоєнного стану (п.п. 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1). Цивілізаційний підхід відіграв ключову роль у вивченні розвитку політичної функції держави, її механізмів, форм та юридичних інструментів, а також у виявленні основних тенденцій цього розвитку в українському контексті під час воєнного стану (п.п. 1.1, 1.2, 2.2, 3.1, 3.2).

Список праць, опублікованих за темою дисертації

За темою дисертаційного дослідження опубліковано 6 наукових статей у фахових наукових виданнях України, а також 8 тезах доповіді на науково-практичних конференціях, а саме:

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Гайду С. В. Політична функція держави в умовах воєнного стану: потрактування змісту в наукових дослідженнях. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. № 1. Том 3. С. 5–13. URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14183/14086>

DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.1.3.1>

2. Гайду С. В. Надзвичайна правотворчість при здійсненні політичної функції держави в умовах воєнного стану. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2023. Том 34 (73). № 3. С. 1–6. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/1.pdf

DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.3/01>

3. Гайду С. В. Післявоєнне відновлення України: реформи та ініціативи формування державної політики. *Правова держава*. 2023. Вип. 52. С. 9–20. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/291712/286324>

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.52.291712>

4. Гайду С. В. Державно-правовий примус як метод реалізації політичної функції України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. Вип. 80. Ч. 1. С. 18–23. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/296649/289637>

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.1.2>

5. Гайду С. В. «Оборонна» дипломатія як напрям реалізації політичної функції України. *Український часопис міжнародного права*. 2023. № 3. С. 59–66. URL: <https://jusintergentes.com.ua/images/2023/3/9.pdf>

DOI: <https://doi.org/10.36952/ujil.2023.3.59-66>

6. Гайду С. В., Мартинюк О. В. Щодо реалізації перехідного правосуддя в Україні у поствоєнний період. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 2. С. 5-12. URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16924/16821>

DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.2.1>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Гайду С. В. Економічна функція держави під час війни. *Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стає економічне зростання* : праці XXII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (2 грудня 2022 р., м. Вінниця). Т. 1. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 111–115.

8. Гайду С. В. Міжнародна правотворчість при здійсненні політичної

функції держави в умовах воєнного стану. *European potential for the development of legal science, legislation and law enforcement practice : conference proceedings* (August 2–3, 2023, Wloclawek, the Republic of Poland). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 16–19. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-334-7-3>

9. Гайду С. В. Державна політика щодо протидії корупції на етапі післявоєнної відбудови: ключові виклики та ризики. *Національна безпека України в умовах сучасних викликів : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 22 серпня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. С. 86–89. URL: https://doi.org/10.54929/conf_22_08_2023-10-05

10. Гайду С. В. Трансформація змісту політичної функції держави в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток держави і права в умовах глобалізаційних процесів : матеріали науково-практичної конференції* (м. Хмельницький, 15-16 вересня 2023 року). Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 6–8.

11. Гайду С. В. Політична функція держави: концептуалізація поняття. *Актуальні дослідження правової та історичної науки : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції юридичного та історичного спрямування* (18–19 вересня 2023 року). 2023. Вип. 53. URL: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=3642

12. Гайду С. В. Безпекова складова політичної функції держави. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : збірник наукових праць XI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 25 вересня 2023 р. Вінниця, 2023. Ч. 2. С. 296–302. URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/2024/konf/pr062.pdf>*

13. Гайду С. В. Особливості реалізації політичної функції України в контексті співробітництва з міжнародними урядовими організаціями (ОБСЄ, НАТО, Рамштайн) та групами (G7, G20). *Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики : матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції*, м. Миколаїв, 21 грудня 2023 р. Львів –Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 17–20. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-359-3-3>

14. Гайду С. В., Мартинюк О. В. Щодо можливості створення спеціалізованого суду в Україні у поствоєнний період. *Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку: Міжн. наук.-практ. конф., присвячена 10-*

річчю переміщення Донецького національного університету імені Василя Стуса до м. Вінниці (10–11 жовтня 2024 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 308-309. URL: <https://peers.international/system/files/2024/09/19/4552/schodo-mozhlivosti-stvorennya-specializovanogo-sudu-v-ukraini-u-postvoenni-y-period.docx>

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Гайду Сергія Васильовича «Політична функція держави в умовах воєнного та поствоєнного становища» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам п. п. 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та може бути представлена до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні:

декан юридичного факультету
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
доктор юридичних наук, професор

Ірина КОВАЛЬ

